

חושני גשמים

חלק ב'

פ"א-5

בס"ד
תכנית ללימוד
מושגים

אין לי מושג!

ברכות הקשורות לגשמים

ברכות הראיה - ברכות אשר באמצעותן אנו משבחים את ה' נקראים "ברכות השבח". יש סוגים שונים של ברכות השבח והברכות שמברכים על אירועים טבעיים שאנו רואים (ברק, קשת ועוד) נקראות ברכות הראיה.

- מי שראה ברק מברך "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם עשה מעשה בראשית".
 - על הרעם מברך "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שפחו וגבורתו מלא עולם".
- אם הברק והרעם תכופים זה לזה יוצאים ידי חובה בברכה אחת משתי הברכות. את הברכות האלו מברכים פעם אחת ביום, אלא אם כן התבהרו השמים לגמרי ואז שוב התחילו ברקים ורעמים.
- הרואה קשת מברך "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם זוכר הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו".

גבורות גשמים ושאלת גשמים

מתחילים לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם" (גבורות גשמים) בשמיני עצרת.

מתחילים לומר "ותן טל ומטר לברכה" (שאלת גשמים) בז' מרחשוון.

מדוע מתחילים לומר גבורות גשמים בשמיני עצרת - ואילו שאלת גשמים רק שבועיים לאחר מכן בז' מרחשוון? היה ראוי לומר את גבורות גשמים מתחילת סוכות - כי זהו תחילת עונת הגשמים. מכיוון שגשמים בסוכות הם סימן קללה אנו ממתנינים להזכיר גבורות גשמים עד שמיני עצרת, שעה שכבר איננו יושבים בסוכה.

מדוע הגשמים בסוכות הם סימן קללה?

משל למה הדבר דומה? - לעבד שבא למזוג כוס לרבו, והמלך שופך את קיתון המים על פניו.

משל אומר המלך לעבדו: איני רוצה בשימושך אותי. והנמשל: אנו עבדי ה', בונים סוכה ושמחים לשבת בה כמצוות ה', אבל ה' מוריד עלינו גשם, כאילו אומר לנו שאינו רוצה שנשב בסוכה.

לשאלת גשמים אנו ממתנינים 15 ימים נוספים ומתחילים בז' מרחשוון, כדי לאפשר לאחרוני עולי הרגל לשוב לביתם לפני שנתפלל על ירידת הגשמים. בזמן שבית המקדש קיים עולים לרגל לירושלים לסוכות.